

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Skåne län

Juni 2018

Ett samarbete mellan:

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Innehåll

Om Småföretagsbarometern	3
<i>Nettotal och konjunkturindikatorn</i>	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Skåne län	4
Det ekonomiska läget och näringslivsstrukturen	5
<i>Näringslivet i Skåne</i>	5
Småföretagsbarometern – Skåne län	7
<i>Konjunkturindikatorn</i>	7
<i>Sysselsättning</i>	9
<i>Orderingång</i>	10
<i>Omsättning</i>	12
<i>Lönsamhetsutvecklingen</i>	13
<i>Företagens prisförväntningar</i>	13
Expansionsutsikter och hinder för expansion	14
Skånes fyra regioner.....	17
<i>Skånes fyra regioner – konjunkturindikatorn</i>	18
<i>Skånes fyra regioner – sysselsättning</i>	20
<i>Skånes fyra regioner – orderingång</i>	21
<i>Skånes fyra regioner – omsättning</i>	22
<i>Skånes fyra regioner – lönsamhet</i>	23
Slutsatser och policyförslag	24

Om Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerns konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalen för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Skåne län

- **Småföretagskonjunkturen** i Skåne är fortsatt positiv och följer rikets utveckling även i årets mätning. Konjunkturindikatorn för länet har avtagit och ligger i årets mätning i nivå med riksgenomsnittet. Utfallet av den sammanvägda konjunkturindikatorn blev därmed inte som företagen förväntade sig i fjolårets rapport, då företagen trodde på en ökad tillväxt. Förväntningarna inför de kommande 12 månaderna är fortsatt goda men något mer försiktiga än i fjol. Företagen har reviderat sina förväntningar.
- **Sysselsättningstillväxten** fortsätter att öka i Skåne. Sysselsättningstillväxten är högre än för riksgenomsnittet, där sysselsättningsutvecklingen för riket som helhet är på en oförändrad nivå sedan i fjol. Utvecklingen i länets sysselsättning förväntas vara oförändrad under det kommande året.
- **Tillväxttakten i orderingången** för länets småföretag har ökat kontinuerligt sedan 2013. I årets mätning ser vi emellertid för andra året i rad en avmattad tillväxttakt, och länets tillväxttakt är nu något lägre än riksgenomsnittet. Förväntningarna hos företagen är att tillväxttakten ska öka under de kommande 12 månaderna.
- **Omsättningstillväxten** i Skåne län har minskat sedan mätningen 2017, men ligger kvar på ett fortsatt högt netttotal och i nivå med riksgenomsnittet. Totalt sett tror företagen i Skåne på en ökad tillväxttakt i omsättningen de kommande 12 månaderna.
- **Lönsamhetstillväxten** har mattats av något i Skåne sedan i fjol. Förväntningarna är mycket positiva och företagen tror på en ökad tillväxttakt under kommande 12 månader.
- Företagen i Skåne län upplever goda möjligheter att växa framöver. Av samtliga företag i länet bedömer 69 procent att de har **utsikter att expandera** på sikt. Dessutom kan vi se att nio av tio företag i länet vill växa.
- Brist på lämplig arbetskraft är det största **tillväxthindret**. Nästan var fjärde företag, 23 procent, uppger detta som största hinder, vilket överensstämmer med riket som helhet. Även tuff konkurrens och höga arbetskraftskostnader är hinder för företagens tillväxt.

Det ekonomiska läget och näringslivsstrukturen

Inledningen av 2018 präglas av en fortsatt god konjunkturutveckling för de svenska småföretagen med en fortsatt vilja att anställa och expandera. En bidragande faktor är konjunkturutvecklingen i omvärlden och i Europa vilket driver på den svenska exporten. Inte minst OECD-länderna har haft en stark tillväxt i industriproduktionen under det gångna året. För första gången på drygt tio år är dessutom hela Europa i en relativt stark tillväxt samtidigt. Flera av de tidigare östeuropeiska länderna visar mycket starka ökningar av bruttonationalprodukten, BNP.

Den svenska exporten och konjunkturutvecklingen drivs också på av en svag krona. Samtidigt som den svaga kronan gynnar exportföretagen utmanas många importerande företag med fallande marginaler, i synnerhet inom detaljhandeln där möjligheterna att höja priserna ut mot konsument ofta är begränsade.

Näringslivets investeringar ökar också i takt med kapacitetsutnyttjandet. Den positiva bilden har återkommande bekräftats av en fortsatt optimism hos företagen, även om allt fler tecken tyder på att högt ställda förväntningar om konjunkturutvecklingen inte har införlivats. Allt fler företag upplever också att det är svårt att finna lämplig kompetens och bristen på arbetskraft är stor i en rad branscher. Trots detta har vi sett relativt begränsade löneökningarna och inflationen har inte stadigt nått upp till målnivån på 2 procent.

Svårigheter för växande företag att rekrytera och anställa är ett betydande tillväxthinder för småföretagen samtidigt som kostnaderna för att anställa är höga relativt våra konkurrentländer. Om kompetensförsörjningen, som det ser ut, fortsätter att dämpa företagets tillväxtmöjligheter så riskerar det leda till att konjunkturläget mattas av.¹

Förändrade amorteringsregler kombinerat med osäkerhet gällande ränteutvecklingen och bristen på lämplig arbetskraft i byggsektorn har också bidragit till att bostadsmarknaden har kylts av något, i synnerhet i storstadsregionerna. Att internationella investerare börjar bli bekymrade för den svenska bostadsmarknaden syns bland annat i värdet på kronan som har försvagats ordentligt den senaste tiden. Oro på bostadsmarknaden och en hastig inbromsning av bostadsbyggandet riskerar att få en negativ inverkan även på andra sektorer om investeringstakten hos företag och hushållen faller tillbaka.

Mycket tyder på att förväntningsbilden av konjunkturläget håller på att förändras.

Valåret 2018 riskerar att bli inledningen på en svagare konjunkturutveckling. Småföretagens vilja och möjligheter att expandera och anställa blir då än viktigare för att möta samhällsutmaningarna framöver. Oavsett konjunkturläge så är förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande avgörande för företagets långsiktiga tillväxt.

Näringslivet i Skåne

Näringslivet i Skåne är diversifierat och utvecklingen går mot att företag samlas i kluster (cleantec, läkemedel, it, livsmedel m.fl.), vilket både ger möjligheter och ställer krav på kommuner. Generellt väljer många huvudkontor att etablera sig i Malmö/Lund-området för närheten till Köpenhamn.

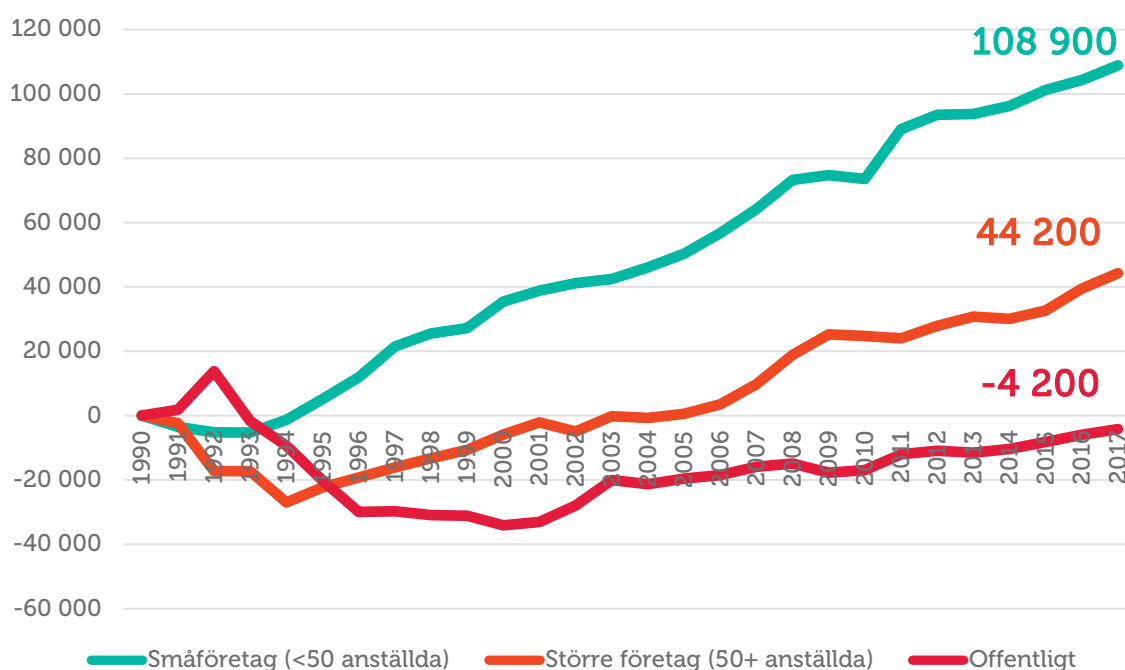
¹ Samtidigt som arbetslösheten har minskat så består tudelningen på arbetsmarknaden, inte minst arbetslöshetsgapet mellan inrikes och utrikes födda. Det tycks som att den svenska arbetsmarknadsmodellen är problematisk när det handlar om att skapa nya vägar in på arbetsmarknaden. Sverige har lägst andel låglönejobb i EU och den största skillnaden i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda enligt OECD. Se bl.a. OECD 2010.

Företagsklimatet i Skåne varierar där de sydöstra delarna är stagnerande vilket bland annat beror på bristen på bra kommunikation för boende och pendlare. Malmö stad arbetar aktivt för att få fler företag till Malmö, mycket med inriktning på innovativa miljöer. Lund är den innovativa och kreativa kärnan i Skåne. I nordvästra Skåne har ett antal kommuner bildat Familjen Helsingborg som en gemensam satsning på näringslivet. Kristianstad är motorn i Nordöstra Skåne.

För hela Skåne är lant- och jordbruk en stor näring. Annars varierar branscherna i regionen. Handel och logistik är störst i Helsingborg medan tillverkningsindustrin är störst i Landskrona och i Kristianstad är livsmedelsindustrin och jord- och lantbruk starka. I Lund och Malmö är det utbildning, tjänstesektor med inriktning på innovativa och kreativa miljöer och cleantec som är de stora branscherna. I Lund är även högteknologi med inriktning på forskning stor. Trelleborg präglas av spedition och multinationella storföretag kopplade till transport och logistik.

Figur 1 visar tydligt att det är de mindre, företagen med färre än tio anställda som står för huvuddelen av sysselsättningstillväxten i Skåne.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Skåne län sedan 1990 (källa: SCB)²

² Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

Småföretagsbarometern – Skåne län

Konjunkturindikatorn

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det rådande ekonomiska tillståndet i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när industrin har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att det är låg arbetslöshet och investeringarna ökar.

Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfrågan på deras varor eller tjänster, har de svårt att behålla personal och göra nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och

I Småföretagsbarometern redovisar vi Skåne läns utveckling vad gäller sysselsättning, orderingång och omsättning för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i länet. En trend är att Skåne följer rikets utveckling och så även i årets mätning. I 2018 års undersökning är konjunkturindikatorn för länet fortsatt positiv men har avtagit till ett sammanvägt nettotal på 70 (i fjol 76), vilket är marginellt över rikets indikator på 69. Utfallet av den sammanvägda konjunkturindikatorn blev således inte som företagen förväntade sig i fjolårets rapport, då företagen trodde på en ökad tillväxt till ett nettotal på 90.

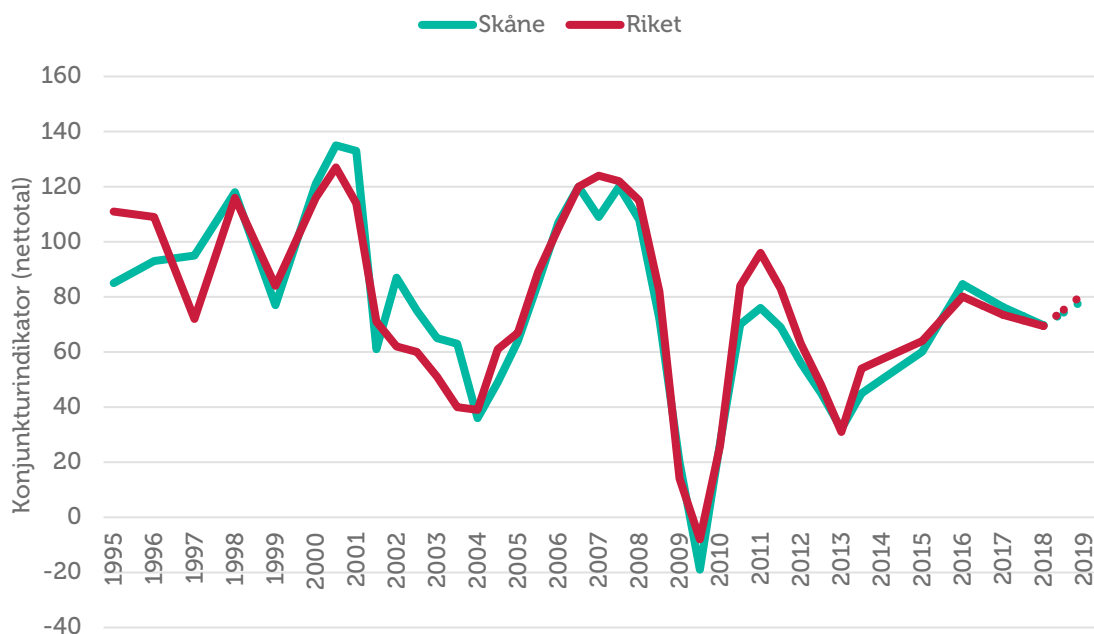
Förväntningarna inför de kommande 12 månaderna är fortsatt goda men något mer försiktiga än i fjol. Företagen har reviderat sina förväntningar. Företagen tror på ett sammanvägt nettotal för konjunkturen på 79 under det kommande året, vilket är i linje med riksgenomsnittets förväntningar.

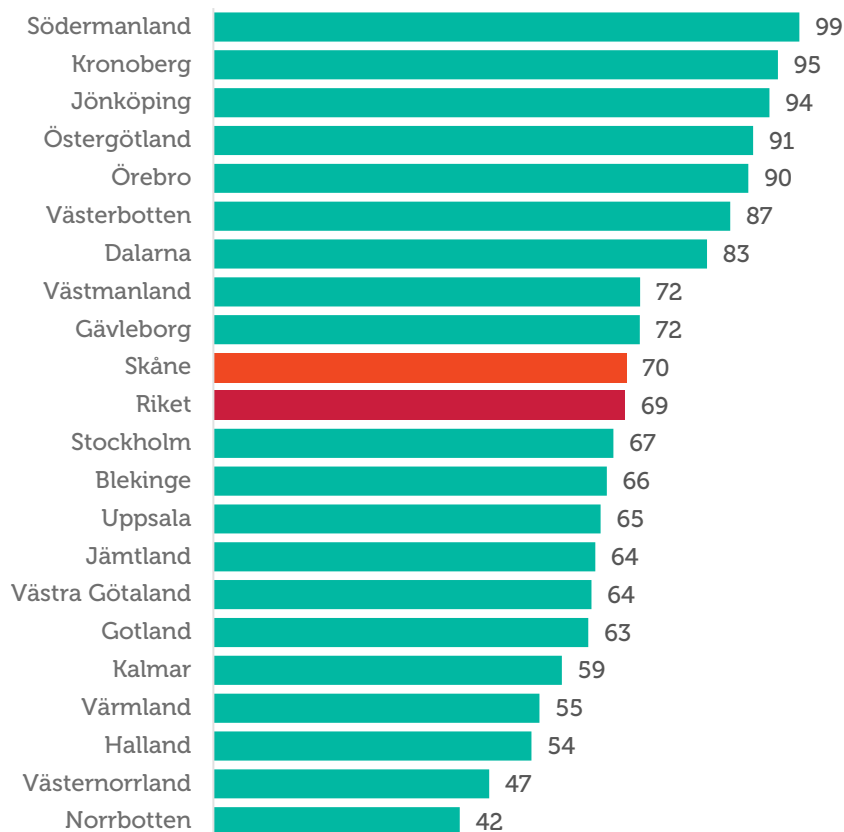
Cecilia Granquist Dahmén ***Cecilia Granquist AB,*** ***Ordförande i Företagarna Österlen***

Som företagare i länet vet jag att många företag har svårt att rekrytera kompetent arbetskraft, vilket såklart påverkar lönsamheten. Här på östra sidan brottas vi just nu med logistiska problem i infrastrukturen. Järnvägsförbindelserna, vad gäller framför allt lokaltrafiken, är inte tillfredställande och det är varken rimligt eller möjligt för oss att bilen överallt. Det verkar inte som att vi är tillräckligt "intressanta" för att det ska bli förändring eftersom att vi ständigt tar upp detta med berörda myndigheter. Detta påverkar ju också näringslivet på många olika sätt.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2018

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av konjunkturindikator (netttotal) 2018

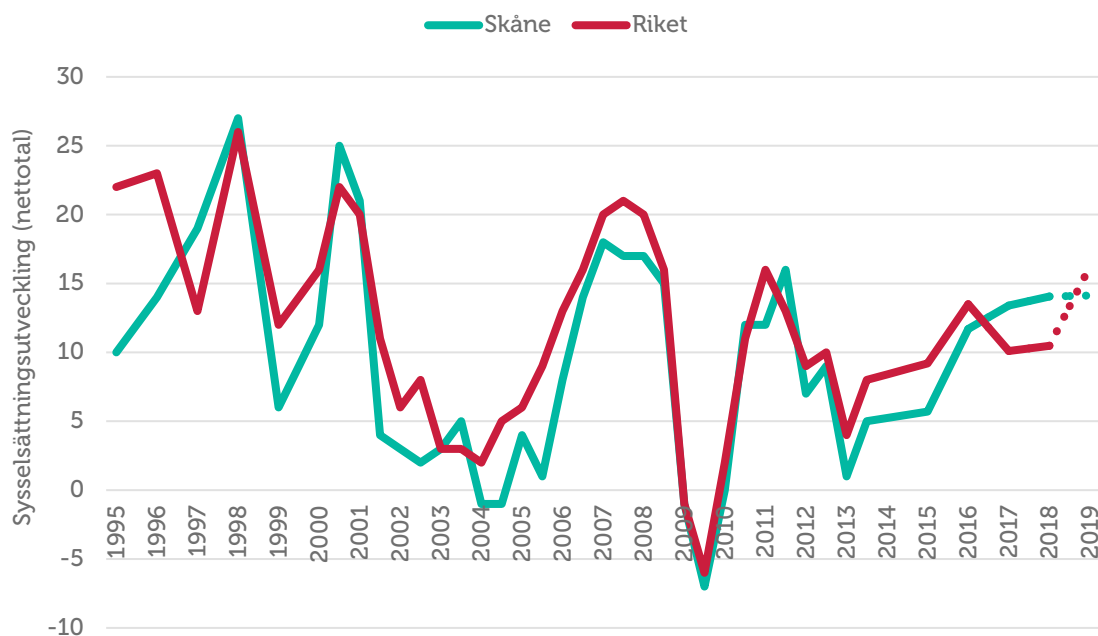
Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett nettotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Sysselsättningstillväxten är fortsatt god i länet. I årets mätning ser vi en knapp ökning av sysselsättningstillväxten i Skåne, vilket även i år placerar länet över riksgenomsnittet som ligger oförändrat på nettotalet 10. Nettotalet har ökat från 13 till 14 i Skåne län.

Av samtliga företag i länet har 23 procent ökat antalet anställda samtidigt som 9 procent har minskat antalet anställda de senaste 12 månaderna. Även om tillväxten är god i länet blev utfallet en lägre tillväxttakt än vad företagen förväntade sig i förra årets mätning, vilket sannolikt beror på att företagen haft svårt att hitta personal med den kompetens som efterfrågats. Sysselsättningsutvecklingen förväntas vara oförändrad de kommande 12 månaderna, olikt riksgenomsnittet som tror på en ökad sysselsättningstillväxt till ett sammanvägt nettotal på 16.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2018

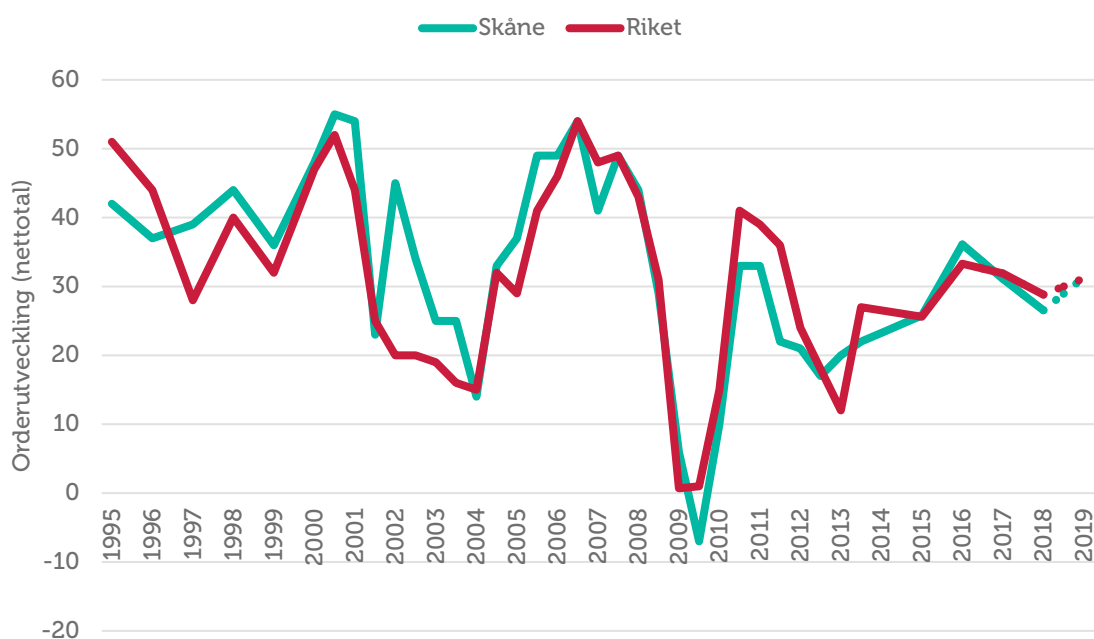
Orderingång

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Tillväxttakten i orderingången för länets småföretag har ökat kontinuerligt sedan 2013. I årets mätning ser vi emellertid för andra året i rad en avmattad tillväxttakt. Nettotalet för orderingången i Skåne län har minskat från 31 i fjol till 27 i årets mätning. Det är något lägre än rikets netttotal som landar på 29.

Av samtliga småföretag i länet har 44 procent haft en ökad orderingång de senaste 12 månaderna, medan 17 procent sett en minskad orderingång under samma period. Förväntningarna inför de kommande 12 månaderna ser positiva ut då framför allt andelen företag som räknar med en minskad orderingång är lägre än för de 12 månader som passerat. Förväntningarna hos företagen är att nå ett sammanvägt netttotal på 31 under de kommande 12 månaderna.

Figur 5 Orderutveckling (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2018

Tackat nej till order

Konjunkturläget såväl i Skåne län som Sverige i stort är gott. Men när tiden inte räcker till, om personal saknas, eller då finansiering saknas till nödvändiga investeringar kan många företag tvingas tacka nej till order. De senaste 12 månaderna har 37 procent av småföretagen i Skåne län tvingats att tacka nej till order, vilket är samma andel som i fjolårets rapport och lägre än riksgenomsnittet på 42 procent.

Precis som för övriga Sverige är den främsta anledningen till att företagen tackat nej till order en konsekvens av att de redan har mer att göra än vad de hinner med. I länet anger 42 procent av företagen detta som främsta anledning, jämfört med riksgenomsnittet på 49 procent. För länet är detta en lägre andel än i fjol, men istället ser vi att andelen företag som tackat nej till order som en följd av arbetskraftsbrist, exempelvis kompetens- eller matchningsproblem, samt på grund av finansieringsproblem har ökat i årets mätning.

Resultaten visar att företagen särskilt behöver möta kapacitets- och arbetskraftsbristen samt underlätta företagets finansiering för att upprätthålla den goda konjunkturutvecklingen och nå fortsatta framgångar i skapa jobb och välfärd.

Figur 6 Tackat nej till order

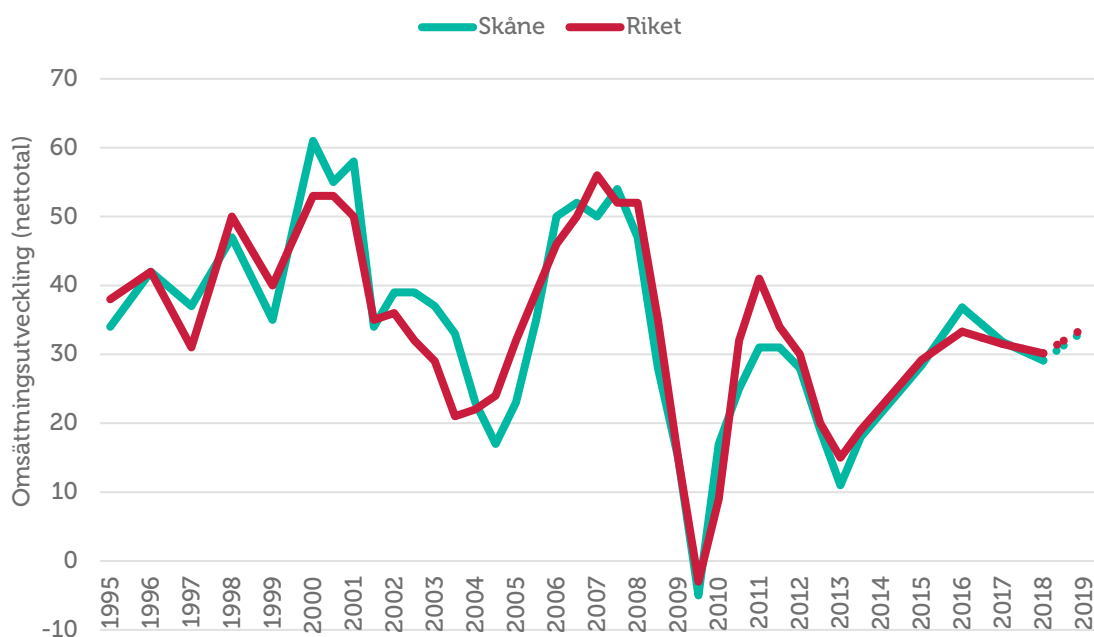
Omsättning

Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Tillväxttakten i omsättningen i Skåne län har minskat sedan mätningen 2017, men ligger kvar på ett fortsatt högt netttotal och i nivå med riksgenomsnittet. Omsättningen har ökat i 48 procent av länets företag, samtidigt som den har minskat i 19 procent av företagen. Detta ger ett sammanvägt netttotal för omsättningstillväxten på 29, jämfört med fjolårets 32. Riksgenomsnittet ligger på nettotalet 30.

Fjolårets förväntningar på omsättningstillväxten infriades därmed inte, då företagen förväntade sig att omsättningen skulle nå ett netttotal på 36 i årets mätning. I likhet med riksgenomsnittet tror företagen i Skåne län på ökad tillväxttakt i omsättningen. Totalt sett tror företagen i Skåne på en omsättningstillväxt de kommande 12 månaderna som gör att nettotalet landar på 33, jämfört med nettotalet för rikets förväntningar på 34.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2018

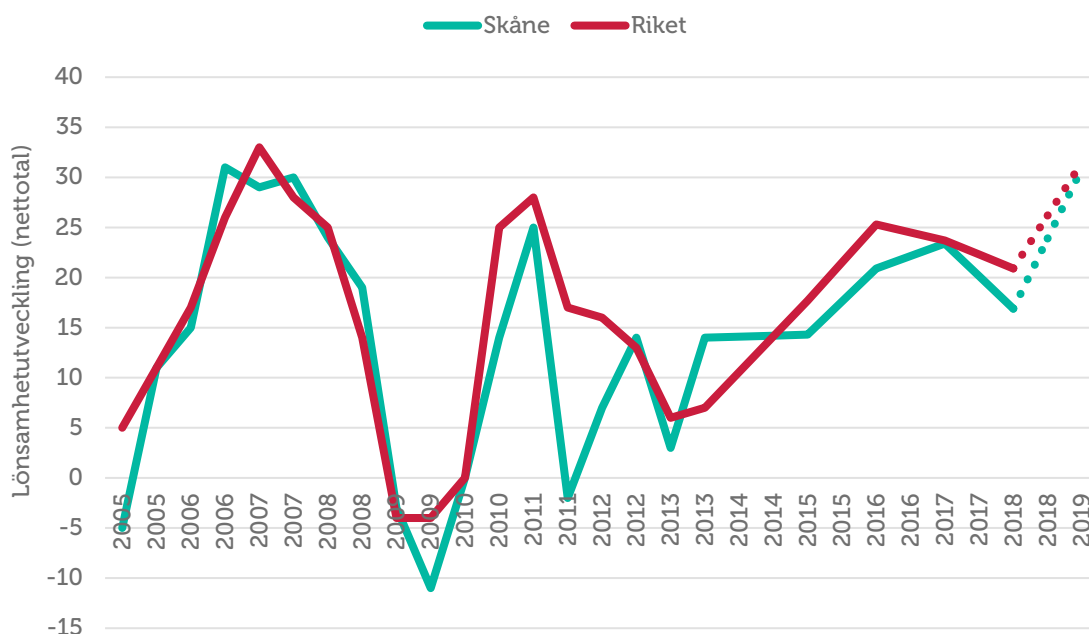

Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter till att växa genom investeringar och nyanställningar är delvis hänförlig till lönsamhetsutvecklingen. De tämligen dramatiska rörelserna i lönsamheten avspeglar framförallt hur småföretagen påverkas av den internationella konjunkturen men också av svängningar i den inhemska ekonomin. I förra årets Småföretagsbarometer förutspådde företagarna att lönsamhetsutvecklingen skulle vara kvar på ett oförändrat netttotal om 23. Årets mätning visar att länets netttotal för lönsamhet ligger under fjolårets förväntningar. Lönsamheten har förbättrats hos 35 procent av Skånes småföretag samtidigt som den försämrats hos 18 procent under de senaste 12 månaderna, vilket ger ett netttotal på 17.

Förväntningarna inför de kommande 12 månaderna är mycket positiva och företagen i länet tror på en ökad tillväxttakt i lönsamheten till ett netttotal på 31.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Skånes län och riket 2005-2018

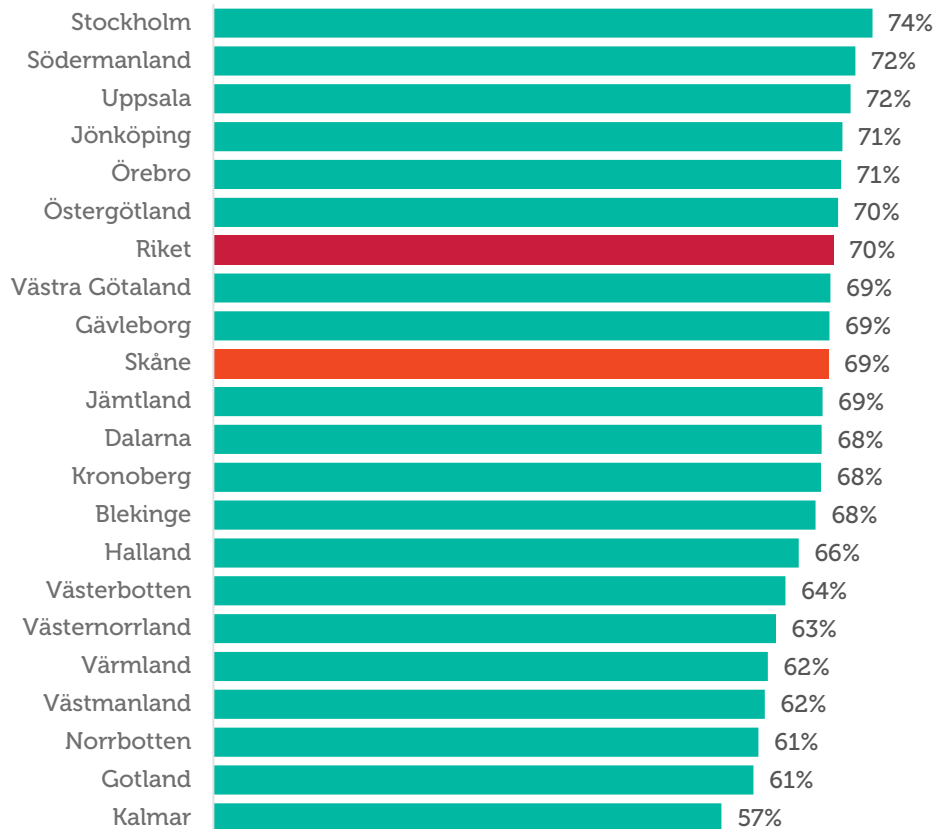
Företagens prisförväntningar

Det råder god konjunktur i Skåne län, vilket avspeglar sig i företagens förväntningar i prisutvecklingen de kommande 12 månaderna. Andelen företag i länet som räknar med att kunna höja priserna kommande år är 41 procent samtidigt som 6 procent räknar med lägre försäljningspriser, vilket är i linje med riksgenomsnittet och ger ett sammanvägt netttotal på 36.

Expansionsutsikter och hinder för expansion

Företagen i Skåne län upplever goda möjligheter att växa framöver. Av samtliga företag i länet bedömer 69 procent att de har utsikter att expandera på sikt, vilket är en lika stor andel som i fjol och i nivå med riksgenomsnittet. Se figur 9. Omkring 9 av 10 företag i länet vill växa.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2018

Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Skånes län och riket 2005-2018

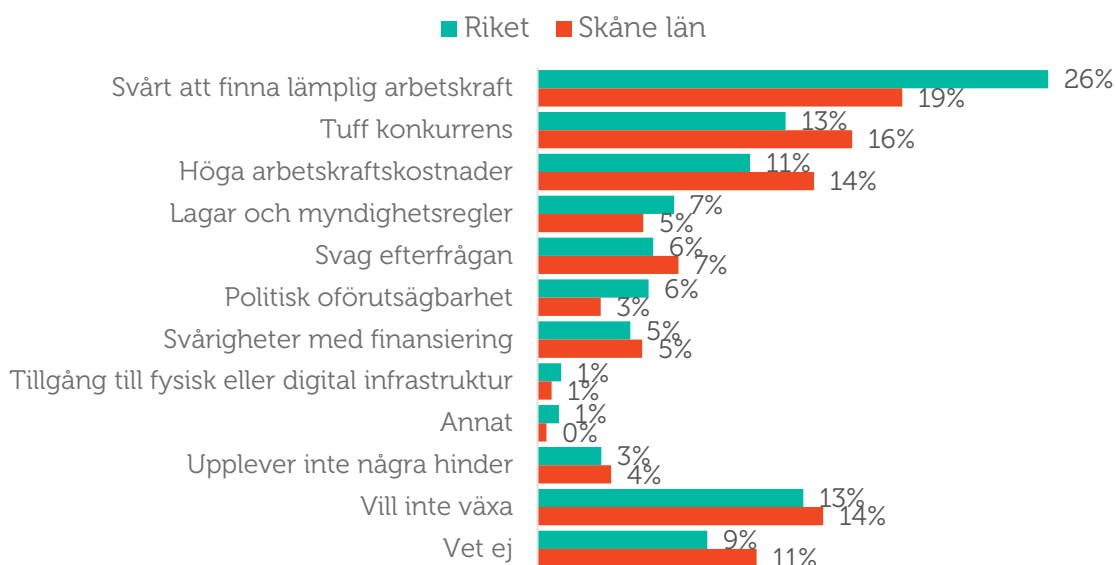

Brist på lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt största tillväxthindret som Skånes småföretag upplever. Var femte företag uppger detta som deras största expansionshinder. Motsvarande andel för riksgenomsnittet är 26 procent. Det finns flera orsaker till rekryteringssvårigheterna, men de största utmaningarna tycks ligga i matchningen. Företagen hittar inte personer med rätt utbildning och erfarenhet.

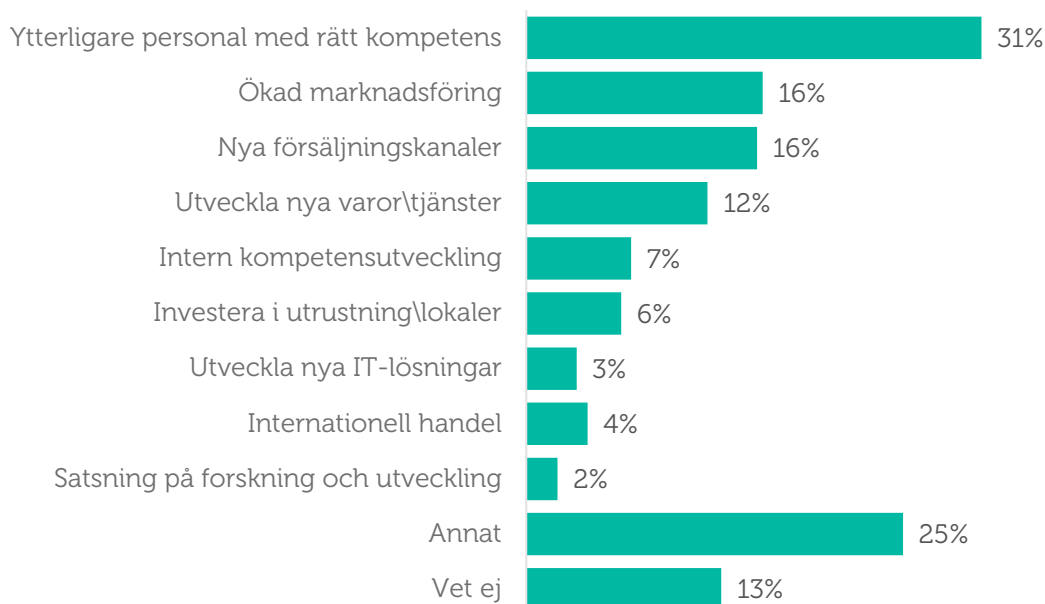
Tuff konkurrens hamnar på andra plats med 16 procent av företagen som upplever detta som största expansionshinder. I årets Småföretagsbarometer har vi bitt företagen specificera vilken typ av konkurrens de upplever. Tittar vi på svaren som är angivna för riket som helhet svarar vart tredje företag, som uppgett att de upplever tuff konkurrens som ett tillväxthinder, att konkurrensen kommer från nya försäljningskanaler. Detta är sannsolikt en konkurrens som även företagen i Skåne län upplever. I figur 12 ser vi att företagen i länet bedömer just nya försäljningskanaler som viktigt för företagets tillväxt.

Höga arbetskraftskostnader ses som ett större tillväxthinder för företagare i Skåne än för riksgenomsnittet. Skatter och kostnader för arbetskraft, inklusive socialavgifter tillhör de stora kostnadsposterna för många företag och påverkar direkt lönsamheten och risken med att driva företag.

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Skånes län och i riket 2018 (procent)

Figur 12 Vilka faktorer bedömer ni som viktiga för att företaget ska kunna växa?

Tittar vi specifikt på skatteområdet (Figur 13) ser vi att det framförallt är arbetsgivaravgifterna som upplevs som ett hinder för att utveckla företaget. Till detta kommer också inkomstskatt/lön på arbete samt bolagsskatt. Dessa skatter anses dock i mindre grad utgöra ett hinder för tillväxten i företaget. Omkring var femte företag anser inte att skatter utgör ett hinder för utvecklingen av företaget.

Figur 13 Om det finns skatter som du upplever utgör hinder för er att driva ert företag på önskat sätt, vilka skatter anser ni det i så fall vara?

Magnus N:son. Engelbäck *Regionchef Företagarna Syd*

Stark konjunktur i Skåne. Men precis som tidigare är det en stor andel av företagen upplever att det är svårt att finna lämplig arbetskraft. Det är fortsatt det största tillväxthindret både i Skåne och i riket som helhet. När konjunkturen vänder, vi ser tecken på det i vissa branscher, så kommer detta problem bli ännu större. Den samlade konjunkturindikatorn i länet är igen bättre än rikets konjunktur. Två saker som hämmar utvecklingen något är att Skånes företagare upplever starkare konkurrens samt att en stor andel vill inte växa. Men i stort ser det mycket ljusst ut.

Skånes fyra regioner

Skåne är ett storlän med 33 kommuner och över 1,2 miljoner invånare. Det betyder också att näringslivet i olika delar av länet skiljer sig åt. Sedan hösten 2005 genomförs därför en särskild regionaliserad Småföretagsbarometer för Skåne län. Vi vill med denna regionala Barometer ge en bild av hur konjunkturläget skiljer sig åt i olika delar av Skåne.

Vid uppdelningen av Skåne i olika regioner används följande indelning, som genomgående används i hela Barometern:

- **Skåne Sydväst** utgörs av kommunerna Kävlinge, Eslöv, Lomma, Burlöv, Staffanstorp, Lund, Malmö, Svedala, Vellinge, Höör och Trelleborg.
- **Skåne Nordost** utgörs av kommunerna Perstorp, Osby, Hässleholm, Östra Göinge, Kristianstad, Bromölla och Hörby.
- **Skåne Nordväst** består av kommunerna Båstad, Ängelholm, Örkelljunga, Höganäs, Åstorp, Helsingborg, Bjuv, Klippan, Landskrona samt Svalöv.
- **Skåne Sydost** omfattar kommunerna Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Tomelilla och Ystad.

Stefan Hansson *Kontorschef Swedbank Malmö*

Vi ser en fortsatt ökning av antalet nystartade företag framförallt inom konsult och service. Hindrande faktorer för våra mindre företag är bristen på att få tag i rätt kompetens och i viss mån även bristen på att få tag i riskkapital. Den svaga kronkursen har fått en negativ inverkan på importerande företag, det låga ränteläget gör dock effekterna mindre sårbara

Skånes fyra regioner – konjunkturindikatorn

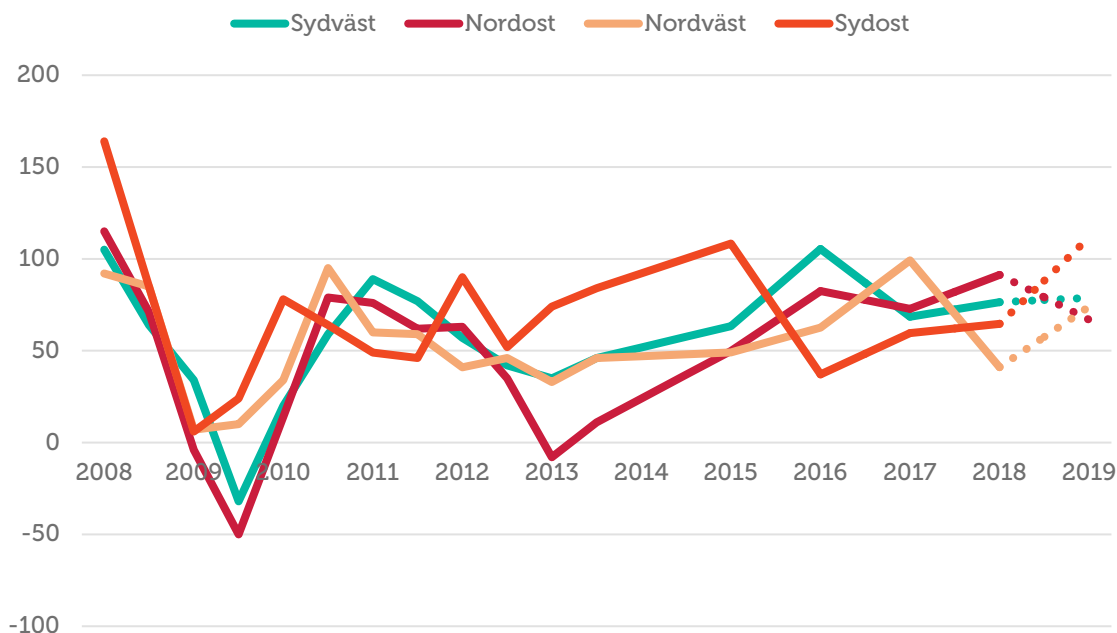
När vi summerar de tre variablerna, sysselsättning, orderingång och omsättning, ser vi att samtliga regioner uppvisar en positiv konjunkturindikator. Trots det är det stora skillnader mellan regionerna, se figur 15. Starkast indikator ser vi i Nordost som stigit från netttotal 73 till 91 i årets mätning. Indikatorn för riket landar på 69.

Under våren 2013 var indikatorn i Nordost negativ (-8). Sedan dess har tillväxttakten ökat kontinuerligt i regionen, fram till i fjol då den såg en viss avmattning. I årets mätning är konjunkturen fortsatt god i regionen och ser sin högsta notering i konjunkturindikatorn sedan 2008. Utfallet av fjolårets förväntningar blev således högre än vad företagen trodde på. Förväntningarna på kommande tolv månader är att tillväxttakten i konjunkturen ska mattas av till ett sammanvägt netttotal på 67.

Nordväst såg i fjol sin högsta notering av konjunkturindikatorn sedan Småföretagsbarometern började med delregional indelning med ett sammanvägt netttotal om 99. I årets mätning är det sammanvägda nettotalet för regionen 41, vilket således innebär en kraftig avmattning i delregionens tillväxttakt. Förväntningarna hos företagen är en återhämtning under de kommande 12 månaderna till ett netttotal på 74.

I Sydost har konjunkturindikatorn stigit till nettotalet 65, från fjolårets 60. Företagen i delregionen är de mest positiva i Skåne län, där förväntningarna är att konjunkturindikatorn ska uppnå nettotalet 112 under de kommande 12 månaderna.

Figur 14 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, orderingång och omsättning (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2018

Skånes fyra regioner – sysselsättning

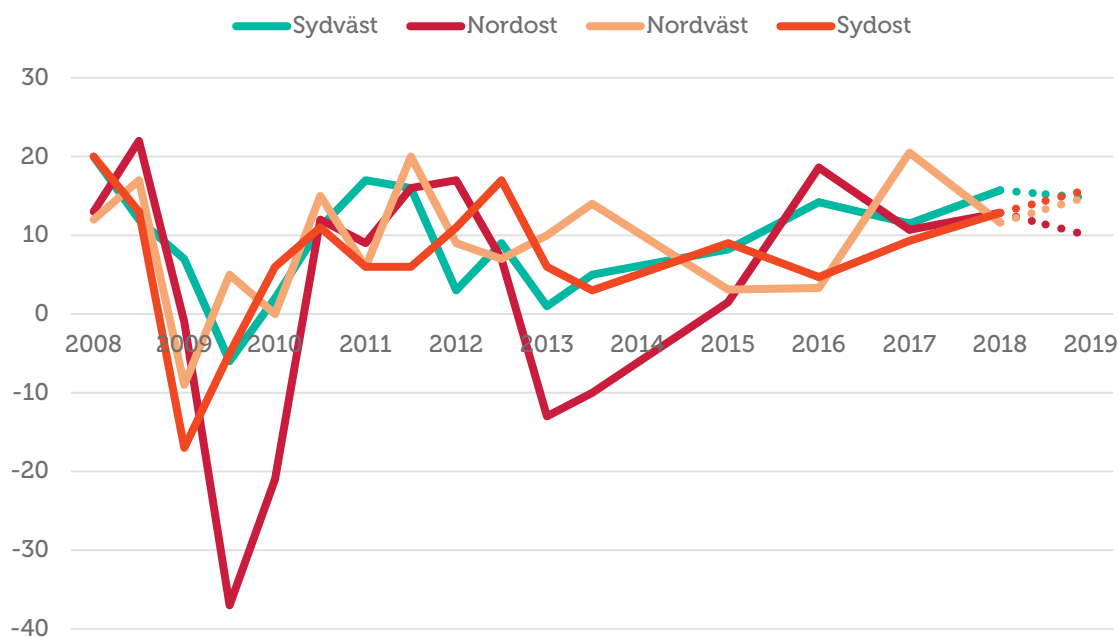
Tre av de fyra regionerna visar på en ökad sysselsättningsstillväxt sedan fjolårets mätning. Sydväst tillsammans med Sydost ser starkast utveckling och går från ett netttotal på 12 till 16 respektive 9 till 13, se figur 16. I Nordost har tillväxttakten ökat från ett sammanlagt netttotal på 11 i fjol till 13 i årets mätning.

I Nordväst är tillväxten fortsatt positiv, men delregionen har sett en avmattning i sysselsättningsstillväxten sedan i fjol. Delregionen har sett en minskad tillväxttakt från ett sammanvägt netttotal på 21 i fjol till 12 i årets mätning.

Prognosen framöver är positiv, och man spår en ökad takt i sysselsättningsstillväxten i hälften av delregionerna – Sydost och Nordväst.

Riksgenomsnittet i tillväxttakten för sysselsättningen är ett sammanvägt netttotal på 10.

Figur 15 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2018

Skånes fyra regioner – ordergång

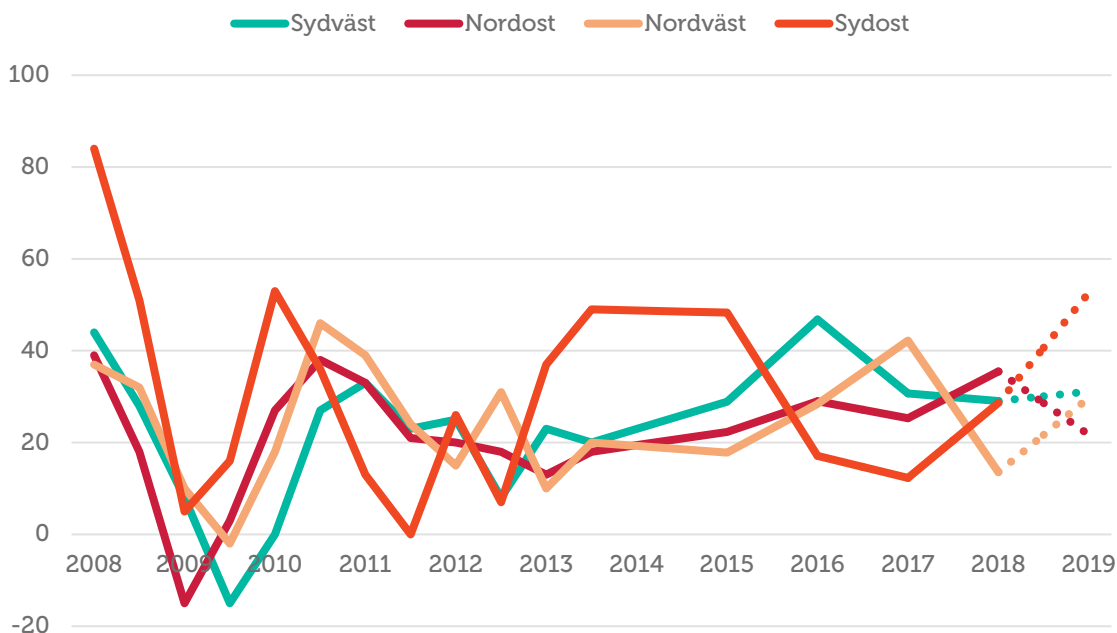
Sydost har under året som gått sett den starkaste utvecklingen i ordergångens tillväxttakt. Från att i fjol haft ett sammanvägt netttotal om 12 har delregionen i årets mätning ett netttotal på 29. Detta innebär ett netttotal som är samma för delregionen som för riksgenomsnittet. Förväntningarna på de kommande 12 månaderna i Sydost är fortsatt mycket positiva där företagen tror på en ökad tillväxttakt i ordergången till ett netttotal på 53.

Nordost har högst netttotal gällande tillväxttakten i Skånes ordergång och har tillsammans med Nordväst en högre tillväxttakt i ordergången än riksgenomsnittets 29. Det sammanlagda nettotalet uppgår i årets mätning till 35, jämfört med fjolårets 25. Förväntningarna på de kommande 12 månaderna är att utvecklingen ska mattas av till en nivå som motsvarar fjolårets netttotal.

Region Nordväst ligger på ett betydligt lägre netttotal jämfört med övriga regioner i Skåne. Det sammanvägda nettotalet för orderutvecklingen är i årets mätning 14, jämfört med fjolårets 42. Företagen ser emellertid mer positivt på framtiden, där företagen förväntar sig en återhämtning i orderutvecklingen till ett netttotal på 30 under de kommande 12 månaderna.

Sydvästra Skåne ligger fortsatt högt jämfört med de övriga regionerna, men för andra året i rad ser orderutvecklingens tillväxttakt en avmattning. Takten sjunker från nettotalet 31 till 29 i årets mätning, vilket är i nivå med riksgenomsnittet. Förväntningarna på kommande 12 månader är försiktiga där företagen tror på en oförändrad utveckling i ordergången.

Figur 16 Orderutveckling (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2018

Skånes fyra regioner – omsättning

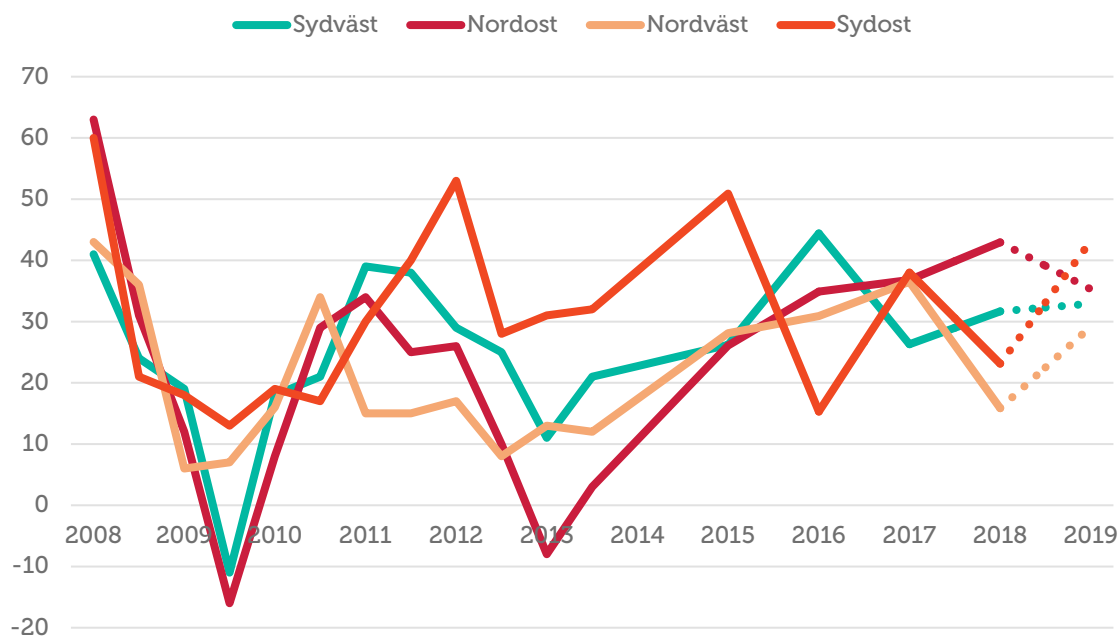
Nordost ser i årets mätning en stark utveckling, där tillväxttakt i omsättningen tilltagit och går klart bättre än riket. Nettotalet är för regionen 43 jämfört med riksgenomsnittet på 30. Regionens företag förväntar sig däremot en avmattad tillväxt i omsättningen de kommande 12 månaderna till ett nettotal på 35.

Sydväst stärker sitt nettotal från 26 till 32 i årets mätning. Det förväntade nettotalet under de kommande 12 månaderna är 33, vilket alltså tyder på en så gott som oförändrad utveckling i företagets omsättning.

Nordväst ser Skånes kraftigaste avmattning i omsättningstillväxten de senaste 12 månaderna, men ligger likt övriga regioner på en fortsatt positiv tillväxttakt. Det sammanvägda nettotalet har minskat från 37 i fjol till 16 i årets mätning. Förväntningarna ser godare ut framöver och regionen räknar med att en tilltagande tillväxttakt under de kommande 12 månaderna.

Sydost backar något sedan fjolårets mätning och den totala omsättningstillväxten ligger i årets mätning på nettotalet 23 jämfört med fjolårets 38. Förväntningarna på kommande 12 månader är att omsättningstillväxten ska nå ett nettotal på 43.

Figur 17 Omsättningsutveckling (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2018

Skånes fyra regioner – lönsamhet

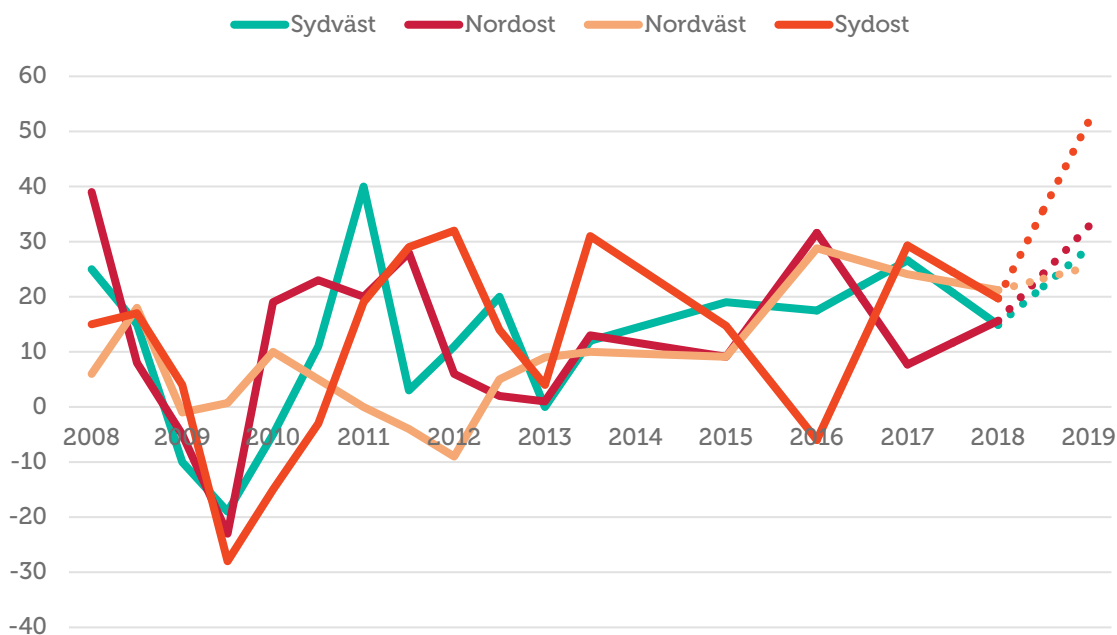
Tillväxttakten i lönsamheten är fortsatt god i samtliga delregioner, men endast Nordost har sett en ökad tillväxttakt jämfört med fjolårets mätning. Regionen har i år ett sammanvägt nettotal på 16, jämfört med 8 i fjol. Förväntningarna inför kommande 12 månader är fortsatt mycket positiva och företagen tror på en ökad tillväxttakt till nettotalet 33.

Sydväst ser regionens lägsta nettotal i lönsamhetstillväxten, men ligger fortsatt på en god nivå. Tillväxttakten har avtagit från fjolårets nettotal 27 till 15 i årets mätning. Detta är något under riksgenomsnittet som nått ett nettotal på 21. Utvecklingen av lönsamheten förväntas tillta i sydvästra Skåne, till ett nettotal på 29 under de kommande 12 månaderna.

I Nordväst har tillväxttakten mattats av något där det sammanvägda nettotalet för de senaste 12 månaderna mäter ett nettotal på 21 jämfört med fjolårets 24. Företagens prognos för nordvästra Skåne är en tilltagande lönsamhetstillväxt under de kommande 12 månaderna, till ett sammanvägt nettotal på 25.

Sydost har upplevt en avmattning i lönsamhetstillväxten under året som gått, men ligger på en fortsatt god lönsamhet och i nivå med riksgenomsnittet. Nettotalet för regionen är i årets mätning 20, jämfört med fjolårets 29. Förväntningarna är mycket goda och företagen tror på en ökad tillväxttakt i lönsamheten till ett historiskt högt nettotal på 52.

Figur 18 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2018

Slutsatser och policyförslag

Den svenska konjunkturen har fortsatt att utvecklas väl under det senaste året. Framförallt företagen i tillverknings- och exportsektorn upplever en fortsatt god konjunktur. Men nu finns tydliga tecken på att toppen kan ha passerats. För andra året i rad sjunker den samlade konjunkturindikatorn och den ligger nu under det historiska genomsnittet på netttotal 69 jämfört med historiska genomsnittet på 76. Företagen har också reviderat sina förväntningar och ser nu mindre positivt på utvecklingen framöver. Framförallt har förväntningarna på orderingången fallit tillbaka.

I 2018 års undersökning är konjunkturindikatorn för Skåne län fortsatt positiv men har avtagit till ett sammanvägt netttotal på 70 (i fjol 76), vilket är marginellt över rikets indikator på 69. Utfallet av den sammanvägda konjunkturindikatorn blev således inte som företagen förväntade sig i fjolårets rapport, då företagen trodde på en ökad tillväxt till ett netttotal på 90. Förväntningarna inför de kommande 12 månaderna är fortsatt goda men något mer försiktiga än i fjol. Företagen har reviderat sina förväntningar.

De främsta hindren för företagens tillväxt är svårigheterna med att hitta lämplig kompetens, tuff konkurrens från exempelvis nya försäljningskanaler samt höga arbetskraftskostnader. Många företag upplever att det är svårt att hinna med och i Skåne har nästan fyra av tio företag tackat nej till order under det senaste året. De främsta skälen till varför företagen tackat nej till order är återigen kapacitetsbrist och svårigheterna med att hitta arbetskraft med rätt kompetens.

Trots detta ser hela sju av tio företag goda möjligheter att expandera. Årets Småföretagsbarometer visar också att företagen räknar med fortsatt god lönsamhet. Frågan är bara om företagens tillväxtplaner kommer att kunna realiseras. Det näringspolitiska arbetet bör därför under det närmaste året fokuseras på att åtgärda matchningsproblemen på den svenska arbetsmarknaden. Reformen som sänker trösklarna för att anställa behövs också för en mer inkluderande arbetsmarknad på sikt.

Konjunkturutvecklingen i omvärlden fortsätter att bidra positivt till den svenska tillväxten, men det finns också en betydande oro vilket också avspeglar sig i en svag krona. Till detta kommer också det inhemska parlamentariska läget, vilket medför en politisk oförutsägbarhet som kommer att bestå in i nästa mandatperiod. Arbetsmarknadsåtgärder, skatter och andra för konkurrenskraften viktiga frågor riskerar att hamna i långbänk med risk att nyinvesteringar och anställningar skjuts på framtiden.

Goda tillväxtförutsättningar för Sveriges småföretag oavsett i vilken bransch eller var i landet de befinner sig är avgörande för välståndsutvecklingen. Även om svensk tillväxt fortfarande är stark finns det områden där reformer skulle ha stor betydelse.

Säkra småföretagens tillgång till kompetens

Svenska småföretags svårigheter med att hitta arbetskraft med rätt kompetens har blivit allt mer akuta. Kvaliteten på det svenska utbildningssystemet måste höjas på alla nivåer och bli mer anpassat efter arbetsmarknadens efterfrågan.

Sänk kostnaden för att anställa och underlätta rekrytering

Många företag upplever att kostnaderna för att anställa är för höga. Fler vägar in i arbetslivet behövs för de grupper som idag står utanför arbetsmarknaden.

Ta ner trösklarna för att starta företag

Många svenskar funderar på att starta företag men det är betydligt färre som tar steget. Fler skulle våga förverkliga sina affärsidéer om balansen mellan risk och avkastning förbättrades. Att till exempel utveckla och anpassa trygghetssystemen för företagare skulle kunna ha en avgörande betydelse.